

Vlaams
Parlement

stuk **776** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 28 oktober 2010 (2010-2011)

Beleidsbrief

Armoedebestrijding

2010-2011

ingediend door mevrouw Ingrid Lieten,
viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding

Beleidsbrief Armoedebestrijding 2011

Armoede uitsluiten, armen insluiten

Ingediend door Mevr. Ingrid Lieten, coördinerend minister Armoedebestrijding

INHOUD

Inleiding.....	5
1. De overheid kiest expliciet voor een samenhangende strategie van armoede op lange termijn	7
1.1. Permanent armoedeoverleg	7
1.1.1. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.....	7
1.1.2. Horizontaal permanent armoedeoverleg.....	8
1.1.3. Verticaal permanent armoedeoverleg	9
1.2. De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen	11
1.2.1. Europa	11
1.2.2. Interfederale samenwerking	11
1.2.3. Samenwerkingsakkoord betreffende de bestendinging van het armoedebeleid.....	12
1.2.4. Interministeriële Conferentie Sociale Integratie	12
1.2.5. Nationaal actieplan sociale insluiting.....	13
1.2.6. Brussel	13
2. Kennis over armoede blijven verzamelen.....	13
2.1. Armoedetoets.....	13
2.2. Onderzoek en kennisverzameling.....	14
3. Diverse actoren vormen beleidsnetwerken.....	15
3.1. Stakeholders van het beleid	15
3.1.1. De verenigingen waar armen het woord nemen en het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen	16
3.1.2. Werkveld.....	16
3.1.3. Academici	16
3.1.4. Lokale besturen	16
3.1.5. Sociale partners.....	16
3.1.6. Meldpuntfunctie	16
4. Kennis over armoede breed verspreiden	16
4.1. Kennisverspreiding en sensibilisering.....	16
4.2. Informatie en communicatie	17
Lexicon.....	19
Bijlage 1: Overzicht beleidsopties en intenties	20
Bijlage 2: Regelgevingsagenda	22
Bijlage 3: Overzicht moties en resoluties	23

Inleiding

De grootste vervuiler op de wereld is armoede.

Gandhi

In België leeft goed 15% van de bevolking in een gezin dat moet rondkomen met een inkomen onder de nationale armoededrempel. In de landen van de Europese Unie (EU) gaat het gemiddeld om 17% van de bevolking. In Vlaanderen leeft 13% van de bevolking onder de regionale armoededrempel. Vooral alleenstaande ouders, alleenstaanden, ouderen, laaggeschoolden, niet -actieven en niet - EU - burgers lopen een hoger risico om onder de armoededrempel te vallen."

Dit zijn onaanvaardbare cijfers.

Zoals vermeld in de beleidsnota 2010 - 2014 maak ik van de bestrijding van armoede mijn topprioriteit. Binnen de Vlaamse Regering ben ik als minister aangesteld met de specifieke bevoegdheid het armoedebeleid te coördineren. Het is een uitdaging om deze topprioriteit te vertalen naar mensen die met armoede geconfronteerd worden, naar alle actoren die zich met armoedebestrijding bezig houden en naar het beleid terzake.

Armoede heeft duidelijk nadelige effecten op een individu. Personen in armoede hebben een hoger gezondheidsrisico en hun levensverwachting daalt met vijf jaar. Mensen in een problematische financiële situatie zijn dikwijls verplicht om gezondheidszorgen uit te stellen wegens een tekort aan financiële middelen. Mensen in armoede ervaren meer dan anderen fysieke en mentale gezondheidsproblemen, rapporteren meer chronische aandoeningen en langdurige beperkingen en vertonen vaker 'ongezonder' of 'risicovoller' gedrag. Tegelijk kent men minder 'gezonde jaren' en heeft men een hogere kans op vroegtijdige sterfte. Bovendien bemoeilijken financiële en andere drempels nog steeds de toegang tot de gezondheidszorg voor kwetsbare groepen.

Maar het negatieve effect van armoede reikt nog veel verder.

Armoede raakt ook de samenleving. Armoede is nadelig voor iedereen die deel uitmaakt van die samenleving. Armoede zorgt er voor dat heel wat beschikbaar menselijk kapitaal niet tot ontwikkeling kan komen en kan bijdragen tot die samenleving. Dit heeft niet alleen nefaste gevolgen voor de mensen die sociale uitsluiting ervaren, maar ook voor de maatschappij in haar geheel. Het is dan ook verontrustend dat de kloof tussen arm en rijk in Vlaanderen niet afneemt maar integendeel zelfs nog groeit.

Een ontwikkelde samenleving kan dergelijke kloof niet tolereren.

We mogen als beleidsmakers dan ook niet aarzelen om krachtdadig op te treden. Ik wil dat Vlaanderen op het vlak van armoedebestrijding een topregio wordt. Ik wil dat Vlaanderen een beleid voert dat niet de personen in armoede bestrijdt maar wel de mechanismen die mensen uitsluiten. Daarbij worden de doelstellingen uit de volgende twee documenten als uitgangspunten naar voor geschoven:

- Pact 2020 met 20 doelstellingen om Vlaanderen naar de top van Europa te leiden. De doelstellingen zijn opgedeeld in vijf centrale thema's. Dit Pact werd met de sociale partners en het verenigingsleven in een atelier van Vlaanderen in Actie (ViA) van 27 april 2009 verder vertaald m.b.t. de armoedeproblematiek (inclusief 'Doorbraken als vuist tegen armoede' verder in de nota vernoemd).

- Decenniumdoelen: met alle actoren samen kunnen we belangrijke vooruitgang boeken bij de realisatie van deze doelstellingen, wat onze samenleving ongetwijfeld warmer zal doen kleuren.

Als coördinerend minister voor armoedebestrijding heb ik aan de kar getrokken voor de opmaak van het Vlaams actieplan armoedebestrijding 2010 - 2014. Het actieplan kwam tot stand in dialoog met de mensen in armoede zelf, de middenveldorganisaties, hulp- en dienstverleners, sociale partners, diverse

adviesraden en alle beleidsdomeinen, op alle beleidsniveaus. Ik maak er werk van de nodige voorwaarden te creëren voor een volwaardige participatie van mensen in armoede aan de beleidscyclus en aan de samenleving.

Het bevorderen van sociale insluiting behoort ook tot de kerndoelstellingen van de EU 2020 – strategie. De EU 2020 – strategie stelt als doelstelling ten minste 20 miljoen mensen een uitweg uit het risico op armoede en uitsluiting te bieden. De lidstaten kunnen hun nationale doelstellingen bepalen rekening houdend met de nationale omstandigheden en prioriteiten. Daarbij hebben de lidstaten de keuze uit volgende indicatoren: armoederisico, materiële deprivatie of werkloze huishoudens. Vlaanderen gaat nog een stap verder en wil dat tegen 2020 elk gezin, ongeacht de samenstelling, minstens een inkomen heeft dat de Europese armoederisicodrempel bereikt en dat de kinderarmoede met 50% daalt. Ik heb reeds een overleg gepland met de federale overheid om in overleg de Belgische indicator te kiezen om de armoede in kaart te brengen. Binnen het kader van de Vlaamse armoedebaarometer zal Vlaanderen rekening houden met de drie door Europa vooropgestelde indicatoren.

Als Vlaanderen wil behoren tot de Europese welvaartstop kunnen we ons er niet bij neerleggen dat er mensen in armoede leven.

Om armoede uit te bannen, is het noodzakelijk dat iedereen zijn verantwoordelijkheid opneemt. De slagzin van het Europese jaar tegen Armoede is heel juist. De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen.

1. De overheid kiest expliciet voor een samenhangende strategie van armoede op lange termijn

1.1. Permanent armoedeoverleg

Naast de ambitie om de structurele, reeds aanwezige armoede te bestrijden wil ik twee bijkomende accenten leggen: ‘kinderen en hun gezin’ en ‘ouderen en de stille armoede’. Ik zal bij diverse beleidsactoren en – niveaus hiervoor de nodige aandacht vragen.

Kinderen en hun gezin

Kinderarmoede werd door de Vlaamse Regering naar voor geschoven als een van de prioriteiten in het kader van het Europees Jaar van de strijd tegen armoede en het Belgisch Voorzitterschap. Op 2 en 3 september werd een Europese conferentie kinderarmoede georganiseerd. De Vlaamse overheid was in het begeleidingscomité betrokken. Doel van deze conferentie is om input te verzamelen voor een Europese aanbeveling rond kinderarmoede.

In de verschillende initiatieven die ik nam in het kader van armoedebestrijding heb ik waar zinvol een focus op kinderarmoede gelegd. Zo zal de Vlaamse armoedebarmometer gegevens verzamelen over kinderarmoede en zal dit ook binnen de armoedetoets een aandachtspunt zijn. Ik zal hierbij de relevante actoren betrekken, zoals de Kinderrechtencommissaris.

In het voorjaar van 2011 zal ik een ViA-atelier rond kinderarmoede organiseren, om in overleg met de stakeholders na te gaan hoe we kinderarmoede preventief kunnen aanpakken en zo de spiraal van generatiearmoede doorbreken.

Ik volg verder de voortgang op van de werkzaamheden om tot een EU-aanbeveling rond kinderarmoede te komen. Zoals in 2010 blijf ik in al mijn werkzaamheden een focus op kinderarmoede bewaren.

Ouderen, armoede en vereenzaming

De armoede bij ouderen wordt ook nog omschreven als ‘stille’ armoede. Schaamte en vereenzaming maken dat de getroffen niet zichtbaar zijn en leven in verdoken armoede. Wanneer we dit in cijfers vertalen, zien we frappante onderzoeksresultaten. Het inzetten van een divers aanbod aan ondersteuningsmiddelen om hun levenskwaliteit te ondersteunen om alzo te armoede te verdringen of te voorkomen is bij ouderen meer dan nodig.

Vanuit het ouderenbeleidsplan zullen we, samen met mijn collega minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG), met alle andere betrokken collega’s en met de relevante stakeholders zoals de ouderenraad, nagaan welke acties we kunnen ondernemen om de aandacht voor armoede bij ouderen te verhogen.

1.1.1. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding

Het armoededecreet verplicht de Vlaamse Regering binnen twaalf maanden na haar aantreden een Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) op te stellen dat over een periode van vijf jaar loopt. Dit jaar heb ik de werkzaamheden voor de totstandkoming van het VAPA verder gezet. Em. Prof. Dr. Jan Vranken zette zijn schouders onder het project. Dr. Vranken, nationaal en internationaal een grote naam in het wetenschappelijk onderzoek over armoede en sociale uitsluiting, wil als voorzitter een actief en gedragen bijdrage leveren aan de uitwerking van dit plan. Ook de vertegenwoordigers (aandachtsambtenaren) van alle beleidsdomeinen, binnen het permanent armoedeoverleg (PAO) van de Vlaamse overheid, de doelgroepen in partnerschap met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en verschillende stakeholders brachten hun expertise aan. Het plan is goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 9 juli 2010. De Vlaamse Regering deelt het actieplan

armoedebestrijding mee aan het Vlaams Parlement. Ik heb aan alle leden van de Vlaamse Regering gevraagd de in dit plan genomen doelstellingen en acties te concretiseren aan de hand van actiefiches. De opgenomen acties zal ik jaarlijks via het voortgangsrapport evalueren.

Ik rond deze oefening af tegen eind 2010. De resultaten zullen weergegeven worden in het eerste voortgangsrapport in het voorjaar van 2011.

1.1.2. Horizontaal permanent armoedeoverleg

In het horizontaal PAO komen de aandachtsambtenaren uit de verschillende departementen en agentschappen van de Vlaamse administratie samen met medewerkers van het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen. Zij vertegenwoordigen de verschillende beleidsdomeinen waarin armoedebestrijding belangrijk is¹. Ook het interferedele Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en de vzw De Link, die de opleiding en de tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting coördineert, nemen deel aan het overleg.

Het horizontaal PAO heeft een belangrijk rol te vervullen in de totstandkoming van een integraal armoedebestrijdingsbeleid. Ik heb het overleg zelf en de Vlaamse Regering uitgenodigd om te bekijken op welke manier we het horizontaal permanent armoedeoverleg in de toekomst een nog meer actieve rol kunnen laten spelen in de totstandkoming en de uitvoering van het armoedebeleid.

Regionaal armoedeoverleg

Binnen het kader van de bestrijding van de armoede, zullen we voortdurend de vinger aan de pols moeten houden. Ook het Vlaams Actieplan is een momentactie waarbij we weten dat we niet volledig (kunnen) zijn in de aanpak en bestrijding. Onze maatschappij is voortdurend in ontwikkeling en zal dus te allen tijde antwoorden moeten zoeken.

Om hier pro-actief op te interveniëren, zal ik, waar nodig, samen met de functioneel bevoegde minister(s) op regionaal vlak een horizontaal armoedeoverleg organiseren.

Dit horizontaal PAO moet er toe leiden dat er voor omschreven armoedeproblemen kennisuitwisseling en afstemming met diverse actoren plaatsvinden. Deze fora moeten leiden tot een grotere kennis van de problematiek en voorstellen formuleren tot een meer adequate bestrijding van de armoede. Tevens zal in dit regionale armoedeoverleg de uitwisseling van goede praktijken centraal staan. Ik zal dit voorbereiden in overleg met het Vlaams Netwerk en de andere stakeholders.

Automatische rechtentoekenning

Eén van de agendapunten die ik vanuit het Vlaams Regeerakkoord zal naar voren brengen, is het uitwerken van de automatische toekenning van rechten en dit in samenwerking met mijn collega bevoegd voor Welzijn en Bestuurszaken.

In Vlaanderen kunnen mensen terugvallen op een uitgebreid palet van sociale maatregelen en voorzieningen. Tegelijkertijd stellen we vast dat mensen in armoede vaak niet op de hoogte zijn van hun rechten. Juist deze doelgroep - die er het meeste nood aan heeft - loopt ook het meeste risico om tussen de mazen van het sociale vangnet te vallen.

Vlaanderen stelt zich als streefdoel om - waar mogelijk - rechten automatisch toe te kennen. In een eerste fase ben ik, onder meer op basis van beschikbare informatie in de rechtenverkenner en de in uitbouw zijnde interbestuurlijke producten- en dienstencatalogus, gestart met een inventarisatie van de Vlaamse rechten die in aanmerking komen voor automatische rechtentoekenning. Momenteel bekijkt

¹ Een volledig overzicht van de leden van het PAO is te vinden op <http://wvg.vlaanderen.be/armoede>.

de administratie onderwijs in welke mate studietoelagen automatisch toegekend kunnen worden. Op basis van de hier opgedane ervaringen en in samenwerking met de dienst Wetsmatiging en Coördinatiecel Vlaams e – government (CORVE) zullen verschillende knelpunten in kaart gebracht worden.

Naar de toekomst toe moeten we met het principe van automatische rechtentoekenning al rekening houden van bij de opmaak van nieuwe regelgeving. Ik onderzoek aan welke vereisten nieuwe regelgeving hiervoor moet voldoen.

In 2011 plan ik een horizontaal permanent armoedeoverleg rond automatische rechtentoekenning. Hier wil ik met de verschillende beleidsdomeinen en met betrokkenheid van de mensen in armoede tot een uitgewerkt traject komen met al een eerste aanzet tot een tijdspad. Ter voorbereiding en opvolging zal ook met andere bestuursniveaus – in het bijzonder de federale overheid – overleg plaatsvinden. Dit wordt onder meer opgenomen in het kader van de interministeriële conferenties. Binnen het (te ontwikkelen) voorstel rond de armoedetoets krijgt ook automatische rechtentoekenning een vaste plaats.

1.1.3. Verticaal permanent armoedeoverleg

Het verticaal PAO is het overleg dat per beleidsdomein wordt georganiseerd met als taak de specifieke beleidsinitiatieven van het betreffende beleidsdomein te toetsen aan de visie en de ervaring van de doelgroep en voorstellen tot bijsturing te formuleren, dit door middel van rechtstreekse dialoog tussen de mensen in armoede en het beleid. Het decreet bepaalt dat het de verantwoordelijkheid is van iedere Vlaamse minister om dit overleg te organiseren en in overleg met het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen de nadere regels van de werking van dit overleg binnen het eigen beleidsdomein vast te leggen. Het verticaal PAO vindt binnen elk relevant beleidsdomein minstens twee keer per jaar plaats.

De aandachtsambtenaren nemen deel aan dit verticaal overleg binnen hun beleidsdomein. Naargelang het thema en in samenspraak met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen worden het Steunpunt armoedebestrijding en andere organisaties bij het verticaal overleg betrokken.

Aangezien nog niet in alle beleidsdomeinen een verticaal permanent armoedeoverleg wordt georganiseerd, heb ik een inventaris opgemaakt van de lopende praktijken. Deze inventaris is de aanzet van een overleg met alle collega-ministers en de actoren van het verticaal PAO om tot een gemeenschappelijk gedragen kader te komen waarbinnen we de krijtlijnen uitzetten van een kwaliteitsvol en resultaatgericht overleg. Tevens heb ik in 2010 samen met collega-ministers Van den Bossche Vandeurzen en Schauvliege een verticaal beleidsdomeinoverschrijdend PAO georganiseerd over de Lokale Adviescommissie (LAC) - werking. Ik voorzie de komende beleidsperiode nog meer dergelijke beleidsdomeinoverschrijdende overlegfora – ook inzake andere themata - te organiseren.

De coördinerend minister zal in 2011 een overleg organiseren met alle collega-ministers en de actoren van het verticaal PAO om tot een gemeenschappelijk gedragen kader te komen waarbinnen we de krijtlijnen uitzetten van een kwaliteitsvol en resultaatgericht overleg.

Het is noodzakelijk dat elk lid van de Vlaamse Regering zijn of haar verantwoordelijkheden en opdrachten ten volle opneemt. Als coördinerende minister kan ik er op toezien of dit ook effectief gebeurt, de problematieken blijvend onder de aandacht van de collega-ministers brengen, goede praktijken verspreiden en ondersteuning bieden waar nodig en gewenst. Daarom zijn, buiten voorgenomde actiepunten binnen het verticaal permanent armoedeoverleg, enkele inclusieve en integrale accenten nodig:

In de beleidsbrieven, beheersovereenkomsten en managementovereenkomsten van de Vlaamse Regering wordt aangeduid op welke manier armoedebestrijding binnen ieders bevoegdheden gevoerd wordt.

Armoedebestrijdingsbeleid moet een integraal beleid zijn dat doorheen alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid gevoerd wordt. Het is de opdracht van elke minister in elk beleidsdomein aandacht te hebben voor armoedebestrijding en maatregelen te nemen om de armoede terug te dringen. Daarom is het belangrijk dat elke functioneel bevoegde minister in de toekomst, zowel in zijn/haar beleidsnota als in zijn/haar jaarlijkse beleidsbrieven, aangeeft hoe hij of zij binnen het kader van het Vlaams actieplan armoedebestrijding, het federaal verslag, de decenniumdoelstellingen en het Pact 2020 aan armoedebestrijding zal doen

Ik heb aan mijn collega's van de Vlaamse Regering gevraagd expliciet aandacht te besteden voor een luik armoedebestrijding bij de opmaak van hun beleidsbrief 2011, de beheers- en managementovereenkomsten.

Net als in 2010 zal ik de Vlaamse ministers vragen om in hun beleidsbrief 2012 aan te geven hoe hij of zij aan armoedebestrijding zal doen. Tevens zal ik onderzoeken hoe we armoedebestrijding structureel kunnen inbedden in alle toekomstige beleidsnota's, beleidsbrieven, beheersovereenkomsten en managementovereenkomsten.

Stimuleren van de diverse actoren en beleidsniveaus tot de inschakeling van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting

Ervaringsdeskundigen zijn mensen die de armoede aan den lijve ondervonden hebben en die via een opleiding hun eigen armoede-ervaring verwerkt en verruimd hebben en de nodige vaardigheden krijgen aangereikt om in een beroepscontext een brugfunctie te vervullen tussen de wereld van de armen en de niet-armen. Het armoededecreet bepaalt dat in alle materies waarmee personen in armoede geconfronteerd worden, de Vlaamse Regering initiatieven neemt voor de tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting.

Dit kan door structurele tewerkstelling te stimuleren en te ondersteunen. De huidige tewerkstelling bij onder meer Kind&Gezin en de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) wordt verdergezet.

Voor een aantal organisaties is structurele tewerkstelling echter niet mogelijk of niet zinvol. Het project Teams voor Advies en Ondersteuning (TAO) van vzw De Link wil inzicht bieden in de armoede-mechanismen van binnenuit, door een team met opgeleide ervaringsdeskundigen op te richten. Het TAO kan worden ingehuurd voor bepaalde advies-, coachings-, vormings- en consultopdrachten op maat van hulp- en dienstverlening en beleid. Dit werd in 2010 experimenteel ondersteund door de ministers bevoegd voor Welzijn en Sociale Economie. In de stuurgroep van het project ben ikzelf ook betrokken. Op basis van de evaluatie van dit experiment onderzoek wordt onderzocht of en hoe dit project verder ondersteund kan worden door de Vlaamse Regering.

In het kader van het permanent armoedeoverleg zal ik, samen met mijn collega-ministers, in 2011 nagaan in welke beleidsdomeinen en sectoren de (al dan niet structurele) inzet van ervaringsdeskundigen zinvol kan zijn. De nodige budgetten moeten vrijgemaakt worden zodat de inzet in deze sectoren gerealiseerd kan worden.

1.2. De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen

1.2.1. Europa

Via mijn administratie heb ik de initiatieven in het kader van het Europees jaar voor de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting mee opgevolgd en via de begeleidingscommissie van het Europees jaar heb ik suggesties voorgelegd. Eveneens wil ik komen tot het opstarten van de uitwisseling van goede praktijken via de methodiek van peer reviews.

Peer review is een methode om de kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek te verbeteren door dat onderzoek te onderwerpen aan de kritische blik van andere deskundige onderzoekers met respect van alle regels van kritisch wetenschappelijk onderzoek. In alle regio's zijn geëngageerde mensen bezig om mensen uit armoede te ondersteunen. Soms met verassend goede resultaten. Wat werkt en wat werkt niet? Wat maakt nu eigenlijk het verschil? Via 'Peer reviews', dialoog onder gelijken, kan je de 'goede praktijken' ontdekken. Succesvolle praktijken kunnen de basis vormen van nieuwe en efficiënte beleidsmaatregelen. Europa voert, in het kader van territoriale aspecten van armoedebestrijding, sectorale peer reviews uit. Indien bepaalde acties of vormen van aanpak aantoonbaar gunstige resultaten opleveren, vormen zij de ideale voedingsbodem om Vlaams, provinciaal of lokaal beleid op te enten. Zo zorgen we voor een positief 'olievlekeffect': een implementatie van die goede praktijken.

Ikzelf plan drie peer reviews met betrekking tot:

- geïntegreerde diensten voor kansengroepen
- verbetering van de toegang tot huisvesting en de strijd tegen onzekere en onaangepaste huisvesting
- inclusieve onderwijssystemen bevorderen en schooluitval aanpakken

Daarbij werk ik samen met het POD Maatschappelijke Integratie (POD MI) aan een Europese peer review met betrekking tot de budgetstand.

Er zullen drie Europese 'peer reviews' uitgewerkt worden om de goede praktijken inzake armoedebestrijding te identificeren. Daarenboven zullen wij ook aanzetten geven tot het onderzoeken van mogelijke nieuwe Europese peer reviews.

1.2.2. Interfederale samenwerking

Armoede is een complex probleem dat niet alleen binnen de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid moet worden aangepakt. Belangrijk is ook dat een doelmatig Vlaams armoedebestrijdingsbeleid rekening houdt met de andere beleidsniveaus. Als coördinerend minister ben ik verantwoordelijk voor de voorbereiding, de afstemming en de representatie bij internationale, federale en intergewestelijke dossiers inzake armoedebestrijding. Ik heb er dan ook actief op toe gezien dat een Vlaamse inbreng in de organisatie van het Europees jaar armoede verzekerd was. Om te komen tot een constante afstemming en bestrijding van de armoede zal ik in de loop van 2011 met de federale regering de gemaakte afspraken om te komen tot een permanent overleg terug opnemen.

Ook op het domein van de e-inclusie voeren we samen met de interfederale collega's de strijd met betrekking tot de digitale kloof. Ondanks de reeds geleverde inspanningen merken we nog steeds dat mensen immers uitgesloten worden van de mogelijkheden die de kennis- en informatiemaatschappij te bieden heeft. Ik denk hierbij dan aan twee digitale kloven. Een eerste digitale kloof heeft betrekking op de toegang tot een internet, het bezit van een computer en multimedia. De tweede digitale kloof heeft betrekking op de instrumentele, structurele en strategische vaardigheden om deze multimedia te kunnen gebruiken.

Bij de opmaak van dit interfederaal actieplan worden ook het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en de ouderenraad betrokken om tot een gedragen plan te komen.

Ik zal actief vanuit Vlaanderen meewerken aan de totstandkoming van het interfederaal plan met betrekking tot de bestrijding tot de digitale kloof.

1.2.3. Samenwerkingsakkoord betreffende de bestendiging van het armoedebeleid

Binnen het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en het twejaarlijks verslag dat wordt opgesteld, zal ik de Vlaamse aanzetten tot de bestrijding van armoede steeds vooropzetten en de goede praktijken van alle actoren binnen dit overleg meenemen naar het Vlaamse beleid. In de onderzoeksopdracht van het Steunpunt zal ik de Vlaamse onderzoeksvragen meenemen om te komen tot een beleid dat regio-overstijgend gezamenlijk inspanningen doet om armoede uit te sluiten.

Ik zal er werk van maken om bij de actualisering van het samenwerkingsakkoord de taken en opdrachten van het Belgisch Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting transparanter en duidelijker afgelijnd worden, rekening houden met de diverse bevoegdheden.

Ik wil daarbij minstens één element toevoegen aan de actualisering van het samenwerkingsakkoord. Het twejaarlijkse verslag van het Steunpunt moet volgens mij bijzondere aandacht schenken aan beleidsthema's waar verschillende overheden voor bevoegd zijn, zodat de inspanningen van de verschillende overheden inzake armoedebestrijding beter op elkaar worden afgestemd. In de praktijk blijkt nog al te vaak dat interfederale thema's moeilijk kunnen worden aangepakt, aangezien de overheden zich eerder richten op de eigen, federale of regionale bevoegdheden. Het steunpunt is ideaal geplaatst om interfederale thema's op te nemen, gezien zijn samenstelling en opdracht. In april 2010 is hierrond een eerste federale interkabinettenwerkgroep georganiseerd. Ik heb het voorstel ook afgetoetst met het werkveld.

1.2.4. Interministeriële Conferentie Sociale Integratie

Om overleg tussen de verschillende Regeringen te waarborgen, bepaalt het samenwerkingsakkoord inzake het armoedebeleid dat de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie minstens tweemaal per jaar moet doorgaan. Deze conferentie heeft tot taak te zorgen voor een globale, geïntegreerde en gecoördineerde benadering van het armoedebestrijdingsbeleid. Een eerste bevraging binnen het kader van de opmaak van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding resulteerde in onderstaande thema's:

- het optrekken van de vervangings- en minimuminkomens tot boven de Europese armoederisicodrempel en deze ook welvaartsvast maken;
- fundamenteel hogere en welvaartsvaste kinderbijslagen voor alle kinderen;
- bestrijden van de digitale kloof;
- de federale aspecten van (het bestrijden van) schuldoverlast (bijvoorbeeld de wet consumentenkrediet en misleidende reclame, wet collectieve schuldenregeling, invorderingspraktijken van incassobureaus, afstemming in het kader van preventieinitiatieven);
- het huurwaarborgfonds;
- het statuut van mensen in arbeidszorg en in werk-welzijnstrajecten;
- automatische toekenning van federale rechten (bv. OMNIO-statuuat, ...) en bekendmaking van het OMNIO-statuuat.
- makkelijkere en bredere toepassing van het derdebetalerssysteem;
- afstemmen van het beleid van de POD MI op het beleid van de functioneel bevoegde minister van Welzijn.

Ik ben met de stakeholders in overleg getreden om samen agendapunten voor deze conferentie vast te leggen. Zonder het belang van de andere agendapunten te minimaliseren, heb ik bijzondere aandacht gevraagd voor het optrekken van de vervangings- en minimuminkomst tot boven de Europese

armoederisicodrempel. Daarnaast blijft de automatische toekenning van federale sociale rechten een prioritair punt.

Met betrekking tot de automatische toekenning van de belangrijkste federale sociale rechten is het mijn doel om een concreet stappenplan af te spreken met mijn bevoegde federale collega's.

1.2.5. Nationaal actieplan sociale insluiting

De opmaak van het Nationaal Actieplan Sociale Inclusie wordt gecoördineerd door de POD MI. De Vlaamse overheid levert een bijdrage aan dit rapport in overleg met de federale overheid en de andere gemeenschappen en gewesten. Mijn kabinet en mijn administratie hebben daarvoor op actieve wijze deelgenomen aan de Werkgroep Acties en aan het Technisch Comité ter opvolging en uitvoering van het Nationaal Actieplan. Onze doelstelling is daarbij steeds om meer interfederaal samen te werken, waarbij de betrokkenheid van de diverse partners evenwaardig is. We zullen er dan ook over waken dat we meer dan in het verleden betrokken worden bij de realisatie van het nationaal actieplan sociale insluiting.

Gelet op het belang van het Nationaal Actieplan voor een gecoördineerd Belgisch armoedebeleid zal ik het actieplan agenderen op de permanente interfederale interkabinettenwerkgroep armoedebestrijding in 2011.

1.2.6. Brussel

De aanpak van armoede in Brussel stoot onvermijdelijk op de institutionele versnippering, zowel in de interne structuren van Brussel als in de relatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot de andere regio's. De Vlaamse Regering wil maximaal investeren in de bestrijding van armoede in haar hoofdstad. Ook zal hier de bestrijding van de structurele armoede voorop staan met de extra accenten naar kinderen en ouderen inbegrepen. De Vlaamse Regering zal dit doen binnen haar gemeenschapsbevoegdheden. In overleg met de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en alle andere betrokken actoren en stakeholders, hebben we de mogelijkheden onderzocht om een permanent overleg met betrekking tot armoedebestrijding op te starten.

Op basis van de gesprekken in 2010 met het kabinet Grouwels en met een aantal stakeholders neem ik in 2011 concrete stappen om samen het VGC het permanent overleg m.b.t. armoedebestrijding voor Brussel structureel op poten te zetten.

2. Kennis over armoede blijven verzamelen

2.1. Armoedetoets

In het kader van een inclusief beleid is het belangrijk dat beleidsmakers met een armoedebрил naar de bestaande en nieuw te ontwikkelen regelgeving kijken. Regelgeving mag immers geen doelgroepen, zoals mensen in armoede, uitsluiten. Regelgeving mag ook geen nieuwe armoede creëren door bijvoorbeeld in te gaan tegen de uitgangspunten van het armoedebestrijdingsbeleid. Een armoedetoets is per definitie proactief, in de zin dat ze de potentiële impact van allerhande beleidsmaatregelen moet evalueren, met bijzondere aandacht voor de maatregelen die specifiek gericht zijn op het bestrijden van armoede, sociale uitsluiting of sociale ongelijkheid.

Een armoedetoets is niet altijd gericht op maatregelen die specifiek gericht zijn op het bestrijden van armoede. Het is vooral een instrument waarmee de armoede-incidentie gemeten wordt van het beleid

dat op andere domeinen wordt gevoerd. De armoedetoets wordt verplicht uitgevoerd op alle voorgenomen beleidsmaatregelen en dit in twee fasen, vooreerst als quickscan om te zien of er een effect is voor mensen in armoede en indien dit het geval is, als volledige screening van de mogelijke effecten van de beleidsmaatregelen, ter eventuele evaluatie en/of bijsturing. Daarom wordt de armoedetoets altijd uitgevoerd voorafgaand aan de invoering van de maatregel, op een tijdstip vroegtijdig in de besluitvorming. Zo kan men mogelijke negatieve bijwerkingen identificeren en aanpakken, en positieve effecten indien mogelijk versterken.

Er zal een armoedetoets ontwikkeld worden waarbij nieuwe beleidsmaatregelen systematisch getoetst worden op hun gevolgen voor mensen in armoede. De armoedetoetssteen moet het beleid beter kunnen vatten en de impact ervan vertalen. Hierbij staat voorop dat de armoedetoets geïntegreerd wordt in de bestaande reguleringsimpactanalyse (RIA).

De wijze waarop deze armoedetoets concreet vorm zal krijgen, wordt verder onderzocht. De armoedetoets kan eventueel als onderdeel van een ruimer social impact assessment opgenomen worden binnen een geïntegreerd assessment rond duurzame ontwikkeling. Hiervoor is afstemming nodig met bestaande toetsen zoals de kind- en jongereneffectrapportage (JoKER) en andere gelijkaardige initiatieven die een toetsing of 'impact analyse' op andere domeinen willen invoeren. Inspiratie hiervoor kan gezocht worden bij de geïntegreerde ex-ante impactanalyse bij de Europese Commissie, die ook vernoemd wordt in de ontwerpstrategieduurzame ontwikkeling van de Vlaamse Regering.

Uiteraard is de betrokkenheid van mensen in armoede en hun organisaties bij de invoering en toepassing van deze armoedetoets noodzakelijk. Europese voorbeelden kunnen hierbij inspirerend zijn.

In het najaar 2010 zal er een werkgroep opgestart worden om de armoedetoets uit te werken. In 2011 start ik een proefproject om dit voorstel uit te testen. Dit gebeurt in elk geval binnen mijn (functionele) bevoegdheden.

2.2. Onderzoek en kennisverzameling

Het armoededecreet stelt dat de Vlaamse Regering opdracht zal geven tot het verrichten van wetenschappelijk onderzoek voor de ondersteuning van het armoedebestrijdingsbeleid. Dit houdt in dat binnen elk beleidsdomein onderzoek moet gebeuren naar de link tussen de bevoegdheden van het beleidsdomein en armoede, en dit om een beter zicht te krijgen op de mechanismen die hierachter schuil gaan. Als coördinerend minister heb ik verschillende initiatieven genomen die de beleidsdomeinen overstijgen:

- Het onderzoekscentrum Ongelijkheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en de Stad (OASeS) van de Universiteit Antwerpen ontving in 2010 een subsidie van 74.992 euro voor de opmaak van hun 19^e Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting, dat in een themadeel focust op werk en armoede.
- Het is belangrijk om het armoedefenomeen ook te blijven opvolgen via afgesproken indicatoren, zelfs al zijn die indicatoren niet adequaat om de volledige betekenis van armoede op de ontwikkelingskansen van mensen weer te geven. Meten via welgekozen kernindicatoren is cruciaal om het effect van het armoedebestrijdingsbeleid te evalueren en eventueel bij te sturen of aan te passen. Het moet een maatstaf worden om de algemene ontwikkeling van een land of gebied mee te beoordelen en bij te sturen. Meten is bovendien belangrijk om de huidige situatie op het vlak van armoede tussen verschillende (Europese) regio's te vergelijken. Aan de hand van deze indicatoren wordt een Vlaamse armoedebaarometer ontwikkeld, waarin ook kinderarmoede opgenomen wordt. Er wordt ook afstemming gezocht tussen deze armoedebaarometer en gelijkaardige al bestaande instrumenten (o.m. de interfederaal armoedebaarometer, de indicatorenset van het Nationaal Actieplan Sociale

Inclusie, de armoedebaarometer van de Decenniumdoelen 2017). Eind 2010 heb ik een werkgroep opgestart om deze indicatoren te selecteren.

- Ook binnen Vlaanderen wil ik de methodiek van de peer review verder toepassen want ook in Vlaanderen zijn er goede praktijken die de diverse actoren aan elkaar kunnen bekend maken.

Het Jaarboek is een referentiewerk binnen de sector van de armoedebestrijding. In 2011 wordt het Jaarboek voor de 20^e keer opgemaakt.

Ik zal in overleg met de auteurs bekijken hoe dit Jaarboek blijvend kan bijdragen tot een onderbouwd armoedebeleid.

Vlaamse armoede-indicatoren zijn belangrijk om het Vlaamse beleid op te volgen en te sturen.

Ik zal er op toezien dat de Vlaamse armoedebaarometer in 2011 wordt afgewerkt en online gepubliceerd.

Ik blijf de methodiek van ‘peer reviews’ inzetten om de goede praktijken in Vlaanderen inzake armoedebestrijding te identificeren.

Eind december 2006 keurde de Vlaamse Regering de beheersovereenkomsten voor de tweede generatie Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek goed. Gebaseerd op de nieuwe krachtlijnen van het regeerakkoord zal een heroriëntering van de steunpunten een noodzaak zijn. Dit is o.a. het geval in verband met de ondersteuning van de horizontale beleidslijnen die zich zullen aftekenen.

Ik zal er op toezien dat de werking van de huidige generatie Steunpunten wordt geëvalueerd en dat de thema's voor een volgende generatie bepaald worden. De bestrijding van de armoede moet als topprioriteit van de Vlaamse Regering een thema worden binnen deze Steunpunten.

3. Diverse actoren vormen beleidsnetwerken

3.1. Stakeholders van het beleid

Een beleid moet een breed gezichtsveld hebben. Vanuit elk ingangspunt en vanuit elke visie moet dit beleid gestuurd en geëvalueerd worden. Om dit te realiseren heb ik als coördinerend minister van armoedebeleid stakeholders nodig. Met deze stakeholders zal ik dan ook een gestructureerd overleg opzetten om op die manier de vinger aan de pols te houden.

Er werd een overleg georganiseerd waarop de stakeholders hun opmerkingen en aanvullingen bij het ontwerp Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 konden formuleren.

In 2011 zal ik een kennisplatform opstarten. Aan dit kennisplatform kunnen, naast de relevante ministers en beleidsdomeinen ook de verschillende stakeholders deelnemen (met name de verenigingen waar armen het woord nemen, het werkveld, de academici, de lokale besturen en sociale partners, en middenveldorganisaties etc.). Dit initiatief heeft als doel te komen tot een coördinatie, uitwisseling en afstemming van kennis en informatie over armoede, evenals van de instrumenten die ter beschikking staan van het beleid, waaronder de armoede-indicatoren en armoedetoets, ...

Om de horizontale doorbraken uit het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding een krachtige en kritische onderbouwing en opvolging te verlenen, zal ik hiertoe een ‘kennisplatform’ oprichten.

3.1.1. De verenigingen waar armen het woord nemen en het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen

De verenigingen waar armen het woord nemen vormen een belangrijke peiler in de totstandkoming van een participatief beleid. Ik heb hen dan ook, via het Vlaams Netwerk, formeel en informeel nauw betrokken bij de uittekening van het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid. Het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen heeft een belangrijke coördinerende functie om de uitwisseling tussen verenigingen te stimuleren en de dialoog tussen beleid en mensen in armoede te organiseren.

Het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen is structureel verankerd aan alle beleidsdomeinen om also consequent en consistent proactief op het beleid te kunnen participeren.

3.1.2. Werkveld

Alle ondersteunende actoren moeten, zoals in het PAO, structureel geraadpleegd worden met betrekking tot armoede en de mogelijke geïmplementeerde beleidsvoorstellen. De rijke schakering van dit werkveld heeft een meerwaarde om samen met het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen het beleid kritisch mee op te volgen en constructieve voorstellen te doen. Tevens kunnen zij vanuit hun dagelijkse werking insteken geven om de armoedebestrijding te verfijnen.

3.1.3. Academics

Een armoedebeleid moet voortdurend in vraag gesteld worden, getoetst worden op nieuwe methodieken en gevoed worden door nieuw onderzoek. Ik zal regelmatig met academics overleggen om samen met de andere stakeholders te evalueren en te onderzoeken of we alles in kaart gebracht hebben en uitgespit hebben.

3.1.4. Lokale besturen

Ook de lokale besturen, verenigd in de vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de vereniging van de Vlaamse provincies (VVP) zullen door de coördinerend minister van het armoedebeleid regelmatig geconsulteerd worden met betrekking tot de problematiek van de kansarmoedebestrijding en mogelijkheden op het lokaal bestuur.

3.1.5. Sociale partners

De sociale partners zijn binnen het gegeven van het armoedebestrijdingbeleid belangrijke stakeholders die binnen het sociaal overleg armoede als centraal thema kunnen behandelen.

3.1.6. Meldpuntfunctie

Omdat de bovenvermelde stakeholders voor mij een zeer belangrijke rol opnemen, omdat zij de ervaringsdeskundigheid van het armoedebeleid op een hoger niveau kunnen tillen, wil ik voor hen ook als meldpunt fungeren. Zij kunnen als geen ander aangeven waar binnen de bestrijding van de armoede accenten kunnen gelegd worden, waar de afstemming niet optimaal is, zij kunnen verbetervoorstellen doen,....

4. Kennis over armoede breed verspreiden

4.1. Kennisverspreiding en sensibilisering

Het opzetten van een correcte beeldvorming naar de samenleving is binnen het begrijpbaar maken van armoede een eerste aanzet. Wat men niet kent, kan men niet begrijpen. In overleg met alle betrokken actoren zal ik acties opzetten om zodoende bij te dragen aan een betere beeldvorming.

Armoede bestaat in alle conjuncturen en welvaartsregimes, ook in hooggeïndustrialiseerde en welvarende samenlevingen. De vraag waarom dat zo is, blijft meestal onbeantwoord. Het individueel schuldmodel legt de schuld van armoede bij de mensen zelf omdat men de diepere oorzaak, armoede, niet (her)kent. Mensen in armoede zouden lui, spilzuchtig, drankzuchtig, onverantwoord zijn. Een dergelijke verklaring doet het vaak goed bij de publieke opinie maar zet weinig zoden aan de dijk. Ze is immers sterk beschuldigend, gaat voorbij aan de maatschappelijke processen die armoede veroorzaken en belemmert daarmee een doeltreffend armoedebestrijdingsbeleid. Dit gebrek aan kennis ligt (mee) aan de basis van de drempels waar mensen in armoede op verschillende levensdomeinen mee geconfronteerd worden.

De ware draagwijdte van armoede kan men pas inschatten wanneer men weet hoezeer armoede ingrijpt op het zelfwaardegevoel van het individu en hoe belemmerend een geschiedenis van armoede-ervaring is. We vragen aandacht voor de binnenkant van armoede en wat dat met een mens, zijn keuzemogelijkheden en perspectieven doet.

Dit is van belang voor de hele samenleving, maar zeker ook voor de beleidsmakers. De aandacht voor de binnenkant van armoede wordt in het beleid binnengebracht door onder andere de participatie van mensen in armoede via verenigingen en ervaringsdeskundigen.

Een project dat ik in dit verband steun is 'PING – Poverty is not a game' dat het centrale uitgangspunt vormt van de EU-conferentie "*Serious games as a means to discuss complex societal issues*". PING is bedoeld voor secundaire scholen en moet een basis bieden om met leerlingen van de 2de en 3de graad een gesprek aan te gaan over armoede en wat het betekent om arm te zijn. Het bewuste PING-game is een spel dat zich situeert op het kruispunt van innovatie, media, onderwijs en armoedebestrijding. In het game wordt armoede door de deelnemers op een realistische manier beleefd en maken ze mee wat de armoedeproblematiek inhoudt.

We willen echter ook vorming organiseren voor parlementairen, kabinetsmedewerkers en ambtenaren, zodat de kennis over armoede bij alle relevante beleidsmakers kan groeien. Zo komen we tot een beter en efficiënter armoedebestrijdingsbeleid.

In 2011 start ik het overleg om tot dit vormingsaanbod te komen. Ik betrek hierbij de bestaande en gesubsidieerde vormingsinitiatieven op het terrein.

4.2. Informatie en communicatie

Een structurele verbetering van de communicatie van de Vlaamse overheid met mensen in armoede dringt zich op. In dit kader pleit ik voor meer informatie en communicatie op maat van mensen in armoede. Daarom zal ik met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en de media-actoren overleggen hoe we de informatie toegankelijk kunnen maken. Ik zal er op toezien dat alle informatie en communicatie vanuit de Vlaamse Regering en zijn entiteiten zullen getoetst worden aan deze toegankelijkheid.

In 2010 werden de eerste voorbereidingen getroffen voor het opstarten van een project van de Koning Boudewijnstichting in samenwerking met het Vlaams Netwerk. Ook de kabinetten van de minister-president en de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de afdeling communicatie van de DAR werden hierbij betrokken.

Het project bestaat uit twee pijlers:

- uitwerken van een "lakmoesproef" waarmee beter en meer tijdig wordt geïdentificeerd in welke projecten bijzondere aandacht nodig is voor doelgroepencommunicatie;
- uitwerken van praktische draaiboeken (met bv. aanbevelingen i.v.m. de projectorganisatie, praktische checklists wat betreft communicatiekanalen of -producten, aanbevelingen i.v.m. efficiënte pretesting

bij de doelgroep en dergelijke meer). Het is de bedoeling zich daarbij niet enkel te baseren op theoretische inzichten maar vooral ook op ervaringen opgedaan tijdens een aantal proefprojecten.

Ik zet de inspanningen voor een communicatie op maat van mensen in armoede door de Vlaamse overheid voort.
--

Daarbij kijk ik ook buiten de eigen grenzen en ga ik op zoek naar goede praktijken in Europa.

Ingrid LIETEN,

viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding

Lexicon

CORVE	Coördinatieceel Vlaams e- government
EU	Europese Unie
JoKER	Kind- en Jongereneffectrapportage
LAC	Lokale Adviescommissie
OASeS	Onderzoekscentrum Ongelijkheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en de Stad
PAO	Permanent Armoedeoverleg
POD MI	POD Maatschappelijke Integratie
RIA	Reguleringsimpactanalyse
TAO	Teams voor Advies en Ondersteuning
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
VAPA	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
ViA	Vlaanderen in Actie
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Bijlage 1 Overzicht beleidsopties en intenties

1. De overheid kiest expliciet voor een samenhangende strategie van armoede op lange termijn

- In het voorjaar van 2010 zal ik een ViA-atelier rond kinderarmoede organiseren, om in overleg met de stakeholders na te gaan hoe we kinderarmoede preventief kunnen aanpakken en zo de spiraal van generatiearmoede doorbreken.
- Ik volg verder de voortgang op van de werkzaamheden om tot een EU-aanbeveling rond kinderarmoede te komen. Zoals in 2010 blijf ik in al mijn werkzaamheden een focus op kinderarmoede bewaren.
- Vanuit het ouderenbeleidsplan zullen we, samen met mijn collega minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG), met alle andere betrokken collega's en met de relevante stakeholders zoals de ouderenraad, nagaan welke acties we kunnen ondernemen om de aandacht voor armoede bij ouderen te verhogen.
- Ik zal waar nodig, samen met de functioneel bevoegde minister(s) op regionaal vlak een horizontaal armoedeoverleg organiseren.
- In 2011 plan ik een horizontaal permanent armoedeoverleg rond automatische rechtentoekenning. Hier wil ik met de verschillende beleidsdomeinen en met betrokkenheid van de mensen in armoede tot een uitgewerkt traject komen met al een eerste aanzet tot een tijdspad. Ter voorbereiding en opvolging zal ook met andere bestuursniveaus – in het bijzonder de federale overheid – overleg plaatsvinden. Dit wordt onder meer opgenomen in het kader van de interministeriële conferenties. Binnen het (te ontwikkelen) voorstel rond de armoedetoets krijgt ook automatische rechtentoekenning een vaste plaats.
- In 2011 ga ik na of het verticaal PAO op een kwaliteitsvolle manier verloopt in alle beleidsdomeinen.
- Net als in 2010 zal ik de Vlaamse ministers vragen om in hun beleidsbrief 2012 aan te geven hoe hij of zij aan armoedebestrijding zal doen. Tevens zal ik onderzoeken hoe we armoedebestrijding structureel kunnen inbedden in alle toekomstige beleidsnota's, beleidsbrieven, beheersovereenkomsten en managementovereenkomsten.
- In het kader van het permanent armoedeoverleg zal ik in 2011 nagaan in welke beleidsdomeinen en sectoren de (al dan niet structurele) inzet van ervaringsdeskundigen zinvol kan zijn. De nodige budgetten moeten vrijgemaakt worden zodat de inzet in deze sectoren gerealiseerd kan worden.
- Er zullen drie Europese 'peer reviews' uitgewerkt worden om de goede praktijken inzake armoedebestrijding te identificeren. Daarenboven zullen wij ook aanzetten geven tot het onderzoeken van mogelijke nieuwe Europese peer reviews.
- Om te komen tot een constante afstemming en bestrijding van de armoede zal ik in de loop van 2011 met de federale regering de gemaakte afspraken om te komen tot een permanent overleg terug opnemen.
- Ik zal actief vanuit Vlaanderen meewerken aan de totstandkoming van het interfederaal plan met betrekking tot de bestrijding tot de digitale kloof.
- Ik zal er werk van maken om bij de actualisering van het samenwerkingsakkoord de taken en opdrachten van het Belgisch Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting transparanter en duidelijker afgelijnd worden, rekening houden met de diverse bevoegdheden. Met betrekking tot de automatische toekenning van de belangrijkste federale sociale rechten is het mijn doel om een concreet stappenplan af te spreken met mijn bevoegde federale collega's.
- Gelet op het belang van het Nationaal Actieplan voor een gecoördineerd Belgisch armoedebeleid zal ik het actieplan agenderen op de permanente interfederale interkabinettenwerkgroep armoedebestrijding in 2011.

- Op basis van de gesprekken in 2010 met het kabinet Grouwels en de stakeholders neem ik in 2011 concrete stappen om samen het VGC het permanent overleg m.b.t. armoedebestrijding voor Brussel structureel op poten te zetten.

2. Kennis over armoede moet blijvend verzameld

- Er zal een armoedetoets ontwikkeld worden waarbij nieuwe beleidsmaatregelen systematisch getoetst worden op hun gevolgen voor mensen in armoede. De armoedetoetssteen moet het beleid beter kunnen vatten en de impact ervan vertalen. Hierbij staat voorop dat de armoedetoets geïntegreerd wordt in de bestaande reguleringimpactanalyse (RIA).
- Ik zal er op toezien dat de werking van de huidige generatie Steunpunten wordt geëvalueerd en dat de thema's voor een volgende generatie bepaald worden. De bestrijding van armoede moet als topprioriteit van de Vlaamse Regering een thema worden binnen deze Steunpunten.
- Het Jaarboek is een referentiewerk binnen de sector van de armoedebestrijding. In 2011 wordt het Jaarboek voor de 20^e keer opgemaakt. Ik zal in overleg met de auteurs bekijken hoe dit Jaarboek blijvend kan bijdragen tot een onderbouwd armoedebeleid.
- Vlaamse armoede-indicatoren zijn belangrijk om het Vlaamse beleid op te volgen en te sturen. Ik zal er op toezien dat de Vlaamse armoedebaarometer in 2011 wordt afgewerkt en online gepubliceerd.
- Ik blijf de methodiek van 'peer reviews' inzetten om de goede praktijken in Vlaanderen inzake armoedebestrijding te identificeren.

3. Diverse actoren vormen beleidsnetwerken

- Om de horizontale doorbraken uit het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding een krachtige en kritische onderbouwing en opvolging te verlenen, zal ik een 'kennisplatform' oprichten.

4. Kennis over armoede moet breed verspreid

- De ware draagwijdte van armoede kan men pas inschatten wanneer men weet hoezeer armoede ingrijpt op het zelfwaardegevoel van het individu en hoe belemmerend een geschiedenis van armoede-ervaring is. We vragen aandacht voor de binnenkant van armoede en wat dat met een mens, zijn keuzemogelijkheden en perspectieven doet. In 2011 start ik het overleg om tot dit vormingsaanbod te komen. Ik betrek hierbij de bestaande en gesubsidieerde vormingsinitiatieven op het terrein.
- Ik zet de inspanningen voor een communicatie op maat van mensen in armoede door de Vlaamse overheid voort.

Bijlage 2 Regelgevingsagenda

In 2011 worden geen aanpassingen aan de regelgeving voorzien.

Bijlage 3 Overzicht moties en resoluties

Datum en referentie	Titel	Gevolg
30 juni 2010 390 (2009-2010) – Nr. 3	Resolutie betreffende een wijziging van de procedure tot automatische toekenning van vermindering van onroerende voorheffing aan huurders	In 2011 plan ik een horizontaal permanent armoedeoverleg rond automatische rechtentoekenning. Hier wil ik met de verschillende beleidsdomeinen en met betrokkenheid van de mensen in armoede tot een uitgewerkt plan van aanpak komen. Ter voorbereiding en opvolging zal ook met andere bestuursniveaus – in het bijzonder de federale overheid – overleg plaatsvinden. Dit wordt onder meer opgenomen in het kader van de interministeriële conferenties. Binnen het (te ontwikkelen) voorstel rond de armoedetoets krijgt ook automatische rechtentoekenning een vaste plaats.
6 januari 2010 311 (2009-2010) – Nr. 2	Actualiteitsmotie tot besluit van het op 6 januari 2010 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over het werkgelegenheids- en investeringsplan van de Vlaamse Regering	In het kader van het permanent armoedeoverleg zal ik in 2011 nagaan in welke beleidsdomeinen en sectoren de (al dan niet structurele) inzet van ervaringsdeskundigen zinvol kan zijn. De nodige budgetten moeten vrijgemaakt worden zodat de inzet in deze sectoren gerealiseerd kan worden. Ervaringsdeskundigen zijn mensen die de armoede aan den lijve ondervonden hebben en die via een opleiding hun eigen armoede-ervaring verwerkt en verruimd hebben en de nodige vaardigheden krijgen aangereikt om in een beroepscontext een brugfunctie te vervullen tussen de wereld van de armen en de niet-armen. Het armoededecreet bepaalt dat in alle materies waarmee personen in armoede geconfronteerd worden, de Vlaamse

		<p>Regering initiatieven neemt voor de tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting.</p> <p>Dit kan door structurele tewerkstelling te stimuleren en te ondersteunen. De huidige tewerkstelling bij onder meer Kind&Gezin en de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) wordt verdergezet.</p>
<p>10 maart 2010 210 (2009-2010) – Nr. 6</p>	<p>Met redenen omklede motie tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Armoede 2009-2014</p>	<p>Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding is door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 9 juli 2010. Momenteel wordt het plan op operationeel niveau door de verschillende betrokken kabinetten verder uitgewerkt. Het plan wordt in december opnieuw aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Via de jaarlijkse voortgangsrapporten zal de minister het plan opvolgen.</p> <p>Als aanzet naar een overlegmodel werden stakeholders (in het bijzonder het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen) werd nauw betrokken bij het Vlaams actieplan. Ook bij de concretisering van het plan en nieuwe beleidslijnen zullen zij worden betrokken. De oprichting van een kennisplatform kan bijdragen tot de ontwikkeling van een geschikt overlegmodel.</p> <p>Van zodra er een federale regering is, wordt er contact genomen met federale en Vlaamse ministers rond een aantal rechten. Dit zal gebeuren op basis van een oplijsting van mogelijk te automatiseren rechten. Daarnaast reeds overleg met Cel wetsmatiging en andere betrokken administraties rond welke Vlaamse rechten kunnen toegekend worden.</p>